

[Ib Christensen.]

set at de står her på denne talerstol også ved denne lejlighed, også her efter valget, og polemiserer mod hinanden.

Der er heller ikke et andet flertal, nu da centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti skubbes ud i kulden – og måske selv har været ude om det, jeg skal ikke blande mig i familieslagsmålet. Der er formentlig heller ikke nogen vej frem i et SVR-samarbejde. Også det må statsministeren gøre sig klart, hvis han ikke allerede har gjort det. Jeg tror, regeringsomdannelsen er udtryk for, at han har gjort sig det klart. Men endnu ved denne lejlighed spilles jo dette tema. Hvad kan venstres højrefløj og socialdemokratiets venstrefløj, som er blevet styrket, enes om? Ikke noget som helst. Uanset at regeringen altså også ved denne lejlighed siger, at det skal være faste flertal, så er den politiske realitet den, at regeringen er tvunget til at arbejde med skiftende flertal, hvad enten den kan lide det eller ej. Det er den politiske kendsgerning.

Læg mærke til, hvem der viser samarbejds-sind. Hvis centrum-demokraterne siger, og det har de jo sagt, at de vil ikke gå med til nogen indkomspolitik, hvis regeringen arrangerer sig til anden side med hensyn til en progressiv jordpolitik, hvem er det så, der blokerer samarbejdsmulighederne i tinget? Det er centrum-demokraterne. Der er ikke kommet en tilsvarende erklæring fra de partier i dette høje ting, som ønsker en progressiv jordpolitik, og som gennem retsforbundets tilstedeværelse er blevet afgørende styrket. Der er ikke fra nogen af de partier kommet en tilkendegivelse af, at de ikke vil medvirke til en sådan progressiv jordpolitik, medmindre regeringen tager alt, hvad der hedder indkomspolitik, af bordet. Læg mærke til det. Dette er jo en udstrakt hånd. Vi vil bekæmpe tvangsindgrebspolitikken med overgreb over for arbejdsmarkedets parter og erhvervslivet under alle omstændigheder, men vi vil ikke afslå at bistå regeringen, alt hvad vi kan, med hensyn til at ændre jordpolitikken afgørende her i landet.

Derfor er det forkert, når statsministeren prøver at give karakterer, men jeg er enig med statsministeren om, at der kan ikke dannes et fast flertal til højre i salen, og der kan heller ikke dannes et fast flertal til venstre i salen. Det har statsministeren ret i, det sidste, men den første erkendelse bliver han altså også nødt til at drage som en konsekvens af valg-

sultatet. Derfor er jeg sikker på, at det bliver en regering, der må arbejde med skiftende flertal, og mit råd er da: lad være med at gøre regeringen Hartlings fejl igen. Lad være med at komme med partipolitiske oplæg, der virker som et knyttnæveslag på et flertal i dette høje ting. Lad være med det, men vær en ansvarlig centrumplaceret regering, som regeringen jo faktisk er med udgangspunkt i et styrket socialdemokrati. Og så find ud af, hvor der er naturlige flertal på de forskellige områder, hvor disse naturlige flertal kan dannes. I nogle sammenhænge til venstre, i andre sammenhænge til højre og i mange sammenhænge det, man kalder hen over midten. På den måde kan regeringen overleve, hvad der jo må være væsentligt for enhver regering. Men hvad der må være endnu mere væsentligt for enhver dansk regering og enhver regering overhovedet, det er jo, at den kan føre en politik og ikke bare sidde på nogle taburetter og administrere fra august til september og fra februar til april med nye forlig osv. – og med klumper, som er ufordøjelige.

Det radikale venstre har for så vidt markeret, hvad der skal ske fra de forskellige partiers side. Før valget aftvang det radikale venstre statsministeren et løfte om, at man ville forlange, at det radikale venstre skulle være med i forsvarsforliget, for ellers kunne man ikke deltage i de økonomiske saneringsordninger og i den økonomiske politik. Nu har det radikale venstre frafaldet dette krav her efter valget, og det tjener partiet til ære, for dermed er vist, at hvis de partier, der har en opfattelse på et eller andet område, som er i strid med et flertal i dette ting, giver afkald på at være med i noget, kan de ofte stå sig ved det, for så kan de bevare deres identitet. Men så skal de altså heller ikke forhindre, at der bliver gennemført noget på andre punkter, hvor der er et naturligt flertal for en anden politik.

Med denne appel vil jeg da slutte dette indlæg. Jeg håber altså, at denne debat måske kan være medvirkende til at bibringe regeringen den opfattelse, som jeg tror den allerede har taget konsekvensen af gennem den store regeringsomdannelse, at det, det drejer sig om, er at få folketinget til at fungere, og at det kun kan fungere med skiftende flertal. Man har for så vidt erkendt det, når det gælder skolepolitik og kulturpolitik på visse områder, fordi nogle partier dér står for et synspunkt, som slet ikke repræsenteres af flertallet i dette